

Cursos d'estiu i procés de Bolonya

Com cada any, la Xarxa Vives d'Universitats (XVU) organitza cursos d'estiu a les universitats dels Països Catalans. Enguany se'n faran 814 a 88 localitats, i hom calcula que hi participaran uns 25.000 alumnes. Hi ha cursos provinents de tots els àmbits del saber i per a tots els gustos. Tots, agrupats per localitat de realització, per temàtica i per dates, s'expliquen a la web www.estiu.info.

Enguany, els cursos d'estiu universitaris es troben en ple procés d'adaptació a l'espai europeu d'educació superior, conegut popularment per *pla de Bolonya*, que, al curs 2010-2011, ja ha d'estar en ple funcionament a les nostres universitats. Equiparar els estudis per tal que els títols siguin vàlids a tot Europa i afavorir, així, la mobilitat laboral i acadèmica implicarà un gran canvi en

les activitats acadèmiques pròpiament dites. Però aquest canvi també es farà notar en aquells àmbits socio-acadèmics susceptibles d'incorporar-se al currículum en forma de crèdits. Tant José Ramón Belda, encarregat dels cursos d'estiu a la Universitat d'Alacant, com el cap dels cursos d'estiu de la Universitat de Barcelona, Xavier Lacasta, coincideixen a dir que la variació més notable que hi haurà als cursos quan s'apliqui el pla de Bolonya serà que als estudiants universitaris –que són la meitat dels matriculats als cursos– se'ls reconeixeran menys crèdits ECTS (European Crèdit Transfer System). Perquè cada un d'aquests nous crèdits europeus equival a 25 hores de feina dins de l'aula i fora. Per tant, comptant que els cursos solen durar unes 20 hores,

La creació dels màsters oficials

Els màsters universitaris –o màsters oficials– són la primera realitat concreta de la nova configuració dels ensenyaments universitaris en el marc de l'espai europeu d'educació superior (EEES). Són estructurats en crèdits europeus (ECTS), que s'omplen de contingut tenint en compte l'activitat de l'estudiant en el procés d'aprenentatge i les habilitats que va adquirint en resoldre problemes. L'any vinent totes les universitats ja començaran a impartir màsters oficials, continuant la implantació del pla de Bolonya.

El 29 d'octubre del 2007 es va aprovar el reial decret 1393/2007 d'estudis oficials de postgrau. Es tractava d'adaptar l'estructura actual dels estudis universitaris a l'EEES, d'acord amb el pla signat a Bolonya

l'any 1999 per a la convergència dels estudis universitaris a l'àmbit europeu. Això es tradueix en l'establiment dels graus i postgraus o màsters. De màsters, n'hi ha de dues menes, segons la validesa del títol que s'obté després de cursar-lo. Hi ha els màsters reconeguts per l'administració –o màsters oficials– i els que no tenen un reconeixement oficial, però sí validesa dins el mercat laboral. Els màsters oficials són a preu públic i no solen sobrepassar els 3.000 euros perquè, com que són reconeguts per les administracions, són finançats en part per aquestes, igual com els estudis de grau o les actuals llicenciatures i diplomatures –en via d'extinció– de les universitats públiques. Els màsters no oficials, en canvi, són organitzats

per les mateixes institucions, que hi posen els preus, de manera que es poden enfilars molt. Si el màster que hom vol cursar obre les portes a una professió molt demandada actualment, pot superar els 10.000 euros.

Així doncs, amb aquesta nova divisió per cicles en la implantació de l'EEES, els estudis de grau comprenen els ensenyaments bàsics i generals en la matèria i, en bona mesura, també preparen per a exercir una professió. Per a continuar adquirint competències dins l'àmbit acadèmic, hi ha els estudis de postgrau o màsters, que aporten una formació més avançada i de caràcter especialitzat o multidisciplinari. Aquesta formació pot desembocar en l'especialització acadèmica o professional, o bé en la iniciació d'activitats relacionades amb la investigació, cursant el doctorat posteriorment. Els màsters poden ser de 60 crèdits ECTS o de 120, que

EL TEMPS
La Universitat Catalana d'Estiu acull cada any, i ja en són 41, estudiants de tots els territoris dels Països Catalans.

l'estudiant només podrà aconseguir un crèdit ECTS. El màxim establert és de sis crèdits, tot i que –tenint en compte aquest límit– cada universitat establirà el seu sostre. Cal recordar que fins ara l'estudiant podia convalidar un curs per dos crèdits de lliure elecció i, si feia un treball addicional, per tres.

Si fins ara els cursos d'estiu s'aprofitaven sovint per completar l'expedient o avançar feina, enguany aquest canvi en la manera de comptabilitzar la dedicació hi afegirà una certa urgència: molts estudiants s'afanyaran a fer els cursos per tal de convalidar els crèdits en el mode *preeuropeu*.

Però no tots els canvis són formals.

Els cursos d'estiu també experimentaran modificacions en la metodologia i, tant com sigui possible, esdevindran més pràctics i específics. Es tracta de basar-se en l'aprenentatge encarat al desenvolupament de competències en comptes de la docència fonamentada en la recepció de coneixements. Amb aquesta futura limitació d'aconseguir crèdits, els cursos s'orientaran cap a interessos i necessitats fora de l'àmbit acadèmic.

Tot plegat implica un remodelatge dels cursos d'estiu. Ara mateix n'hi ha molts, perquè, amb el temps, totes les universitats han anat organitzant cursos d'estiu i hi ha una gran oferta que s'ha de reorientar i ajustar. En el futur, es tracta que tots aquells aprenentatges i coneixements adquirits fora de la titulació reglada tinguin un enfocament eminentment pràctic. I això es vol aconseguir a partir de la feina conjunta de les universitats i el món de l'empresa. A països com els Estats Units o Anglaterra –per exemple, a les universitats d'Oxford i Cambridge– ja s'han establert aquestes col·laboracions entre centres d'ensenyament superior que convergeixen a l'hora d'enfocar uns cursos cada

equivalen a un o dos anys de dedicació completa.

Els continguts dels màsters els decideixen les universitats, amb un informe favorable previ per part de la comunitat autònoma i el Consell de Coordinació Universitària. En el cas que hom vulgui obtenir el títol de doctor, que és el nivell més elevat d'educació superior, cal tenir cursats prèviament 300 crèdits europeus (ECTS), entre els estudis de grau i postgrau, i elaborar i presentar una tesi doctoral original com a treball de recerca.

L'objectiu d'aquesta estructura nova dels estudis universitaris és que hi hagi una harmonia amb els mètodes d'aprenentatge i d'avaluació de les activitats acadèmiques que es realitzen a les universitats europees, per tal de facilitar el reconeixement d'estudis i la mobilitat, tant acadèmica com professional.

vegada més especialitzats. En el cas de Cambridge, per exemple, n'hi ha d'orientats a la formació acadèmica dels docents universitaris. Però aquests cursos també s'han de fer extensius a més grups de població, com ara la gent gran que ja s'ha jubilat i té temps per a aprendre. Es tracta de fugir de l'utilitarisme de fer només els cursos pels crèdits que n'obtindràs i caminar cap a les possibles aplicacions que tindran al món laboral els coneixements adquirits. La preferència serà mirar de guanyar qualitat en el sentit d'oferir un coneixement més concret i delimitat. Per tal que l'eficàcia sigui màxima, això es pot fer –o es podria fer– amb la col·laboració de les universitats i els acadèmics.

Un altre fenomen creixent que també s'ha de tenir en compte és que hi ha nombrosos cursos no presencials –per internet– o alguns de mixts, i això també dona garanties d'èxit al projecte. L'aspiració dels organitzadors és que, a l'hora d'oferir un curs, quatre o cinc universitats treballin plegades

per organitzar un recorregut, també vinculat al sector professional i, per tant, coorganitzat amb les entitats privades.

Es tracta d'aproximar la universitat a la societat i viceversa, una aproximació que augmentarà amb l'aplicació del pla de Bolonya. De manera que si hi ha una necessitat concreta a la societat o al món de l'empresa privada, es podria cobrir amb petites formacions encarades a desenvolupar una tasca determinada, com serà cada el cas, cada vegada més, dels cursos d'estiu universitaris. Els alumnes fugen de la ponència i fins i tot als cursos de lletres es mira que la part pràctica sigui significativa. Alguns cursos ofereixen la possibilitat de fer col·laboracions o pràctiques professionals, cosa que interessa força l'alumnat. Sigui com sigui, aquest enfocament es va consolidant i cada centre d'ensenyament superior va a un ritme diferent, amb un marge de dos anys per posar-se a punt.

Marta Iglesias

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Universitat d'estiu

del 29 de juny al 27 de setembre de 2009

TARRAGONA

- Imatge, cos i llenguatge
- La sostenibilitat, una resposta a la crisi econòmica
- Repressió i extermini, al voltant dels drets humans
- Risoteràpia: desencadenant de salut i benestar
- La música com a dinamitzadora de la tradició cultural
- Biodansa: camins d'expressió
- Dona i treball
- El cervell dinàmic
- Nanofotònica: una eina de futur
- CiberÀgora 2009: jornades de seguretat informàtica i estratègia
- Astronomia, arqueologia i cultura en el mediterrani antic
- Ginecologia de l'adolescència
- La gestió dels Recursos Humans a les empreses en temps d'incertesa
- Quin és el full de ruta actual de la Unió Europea?
- Gestió ambiental. Empreses, societat i administració

■ Les arts escèniques II: espais de la representació

■ Situació actual a l'Orient Mitjà: Liban i Palestina

REUS

- Negoci electrònic vendre a través d'Internet (virtual)
- L'educació per a la salut i la formació d'agents promotors de la salut
- Desenvolupament de competències professionals per l'era digital: l'ús de programari social i eines web 2.0 (virtual)
- Energia solar tèrmica per a la producció d'aigua calenta sanitària
- Taller audiovisual: documental interactiu
- Una nova experiència en el sector del transport: mou-te per terra, mar i aire

CAMBRILS

- Aspectes biològics, nutricionals i psicossocials de l'esport
- Nou periodisme a Catalunya: un moment dolç?
- Espais educatius i multiculturalitat

SALOU

- Les cartes nàutiques i la navegació al llarg de la història
- El turisme davant els reptes del canvi global

VALLS

- Violència de gènere: aspectes psicossocials i jurídics de víctimes i agressors

LA FATARELLA

- El paisatge de la pedra seca. Significació i inventari

CAMPUS TERRES DE L'EBRE
Del 30 de juny al 27 de setembre de 2009

TORTOSA

- El Canvi climàtic a la Península Ibèrica. Conceptes, formes i productes pels educadors i el públic en general
- Els maltractes infantils des de l'àmbit de la prevenció
- Sanar la Vida. Curs-taller de salut holística i actualització de la consciència
- Imatge corporal i condicions patològiques: el mirall trencat
- Bricosoftware. Eines per a la creació d'entorns d'aprenentatge. Exe-learning i JCLIC

- L'Emprenedor i el projecte de crear una nova empresa

AMPOSTA

- Aspectes socioculturals de les festes tradicionals amb bous. La particularitat de les Terres de l'Ebre

SANT CARLES DE LA RÀPITA

- El Turisme a les Terres de l'Ebre: un ventall de possibilitats

FLIX

- Les tecnologies de la informació aplicades al món cultural

GANDESA

- La Terra Alta i els seus vins

JESÚS

- Literatura ebrenc actual

HORTA DE SANT JOAN

- Picasso: amics i paisatges

INFORMACIÓ I MATRÍCULA
Des del 21 de maig fins a l'inici dels cursos.
Servei de Gestió de l'Extensió Universitària
Rectorat. C/ de l'Escorxador, s/n - 43003 Tarragona
Tel. 977 559 506 / 902 337 878 segeu25@urv.cat
Secretaria Acadèmica del Campus
C/ Teodor González, 43 43500 Tortosa
Tel. 977 449 740 / 977 449 747 Fax 977 449 751
campusterresebre.secretaria@urv.cat
www.urv.cat

obert als ciutadans - Descompte 25% en matrícula presencial - Acreditació d'estadis (sexennis) al professorat no universitari

